

 HELSE BERGEN <small>Haukeland universitetssjukehus</small>	<h1>Brystskjold</h1>
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Annet/Annet 3	Gyldig fra/til:06.10.2023/06.10.2025
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Kvinneklubben/Fødeavdelingen	Versjon: 8.01
Godkjenner: Gjernes, Aaste Benedicte	Prosedyre
Dok. ansvarlig: Pia Loftheim	Dok.id: D11653

Innholdsfortegnelse

1	Prosedyrens formål.....	1
2	Pasienter prosedyren gjelder for	1
3	Helsepersonell fagprosedyren gjelder for	1
4	Fremgangsmåte	1
5	Referanser.....	3
6	Endringer siden forrige versjon.....	4

1 Prosedyrens formål.

Kvalitetssikre bruk av og informasjon om brystskjold.

2 Pasienter prosedyren gjelder for

De ammende kvinnene og deres barn som vurderes som aktuelle for bruk av brystskjold. Stort sett bør brystskjold unngås. Noen ganger kan det redde ammingen. Noen bruker brystskjold kort tid, andre hele ammeperioden.

Ved flate eller innadvendte brystknopper kan et brystskjold hjelpe barnet å få tak på brystet. Ved prematuritet kan det hjelpe barnet å fa tak på brystet, men andre tiltak bør prøves først. Sugessvake barn kan ha nytte av brystskjold.

3 Helsepersonell fagprosedyren gjelder for

Barnepleiere, sykepleiere og jordmødre. Annet personell som jobber med amming på Kvinneklubben.

4 Fremgangsmåte

Det er viktig å vite om følgende konsekvenser før man anbefaler brystskjold:

- det egentlige problemet blir ikke løst.
- barnet kan få i seg mindre melk enn ved å suge direkte på brystet
- nedsatt stimulering av melkeproduksjonen
- dårlig sugeteknikk hos barnet, med lite melkeinntak og deretter risiko for dårlig vektøkning eller vekttap
- problemer med sugeforvirring

- såre bryster kan bli enda sårere pga feil sugeteknikk og at skjoldet gnies fram og tilbake over brystknoppen.
- mor kan feilaktig tro at barnet får i seg melk fordi hun ser melk i skjoldet. Melk i skjoldet betyr nødvendigvis ikke melk i magen til barnet.
- det kan være vanskelig å venne barnet til å ta brystet uten skjold.
- mor opplever at noe er feil med hennes bryst, fordi barnet bare tar det med skjold.

Selv om brystskjold er tatt i bruk, bør en alltid prøve å legge barnet til brystet først uten brystskjold.

Bruk av brystskjold

<https://ammehjelpen.no/artikkel/67/Brystskjold>

Bruk av brystskjold på engelsk

<https://www.laleche.org.uk/nipple-shields/>

hvordan sette på brystskjold, video av Tonje Gurrik, ammehjelper

[Brystskjold- påsetting - YouTube](#)

- Håndvask
- Stimuler utdrivningsrefleksen ved å massere forsiktig mot brystknoppen til melken begynner å renne
- Cottermans håndgrep for å stimulere utdrivning / redusere ødem i areola
- Vreng brystskjoldet litt, slik at knoppen kommer godt inn i skjoldet
- Masser brystet forsiktig, retning brystknoppen, slik at det kommer litt melk i skjoldet
- Stimuler barnets lepper, slik at det gaper stort
- Prøv evt. å ta bort brystskjoldet under amming og prøv uten skjold etter at barnet har sugd en stund med brystskjold
- Hvis skjoldet ikke sitter godt fast, kan du ta litt fet krem og "lime" det litt fast
- Observer at barnet suger godt, gode bevegelser helt opp til øret, går brystskjold-tuppen ut og inn av munnen, er det sannsynlig at barnet har tungen opp i ganen. Barnet får da ikke i seg noe, da tungen stenger hullene i skjoldet. Leppene skal være godt inn på brystet og haken inn til brystet.
- Mor får med skriftlig informasjon.
- Husk å pumpe x 1-2 ganger i døgnet, så melkeproduksjonen blir godt stimulert og brystet godt tømt for melk. Spesielt viktig dersom ammingen startes opp med bruk av skjold.
- Følg nøye med barnets vektøkning.

Avvenning av brystskjold

<http://ammehjelpen.no/artikkel/68/Brystskjold-avvenning>

For noen må avvenningen gå trinnvis. For andre fungerer det bedre å slutte tvert. Det er individuelt, og planen for avvenning må gjøres i full enighet med foreldre.

- Unngå at barnet er veldig sultent når det skal prøve å die uten skjold

- Det er gunstig å prøve en tid av døgnet når barnet er søvnig, f.eks. om natten når det mørkt og det dier mer eller mindre i søvne
- Hvis barnet ikke aksepterer brystet uten skjoldet, start ammingen med skjoldet. Når barnet suger og melken renner, prøv å fjerne skjoldet.
- Gi barnet litt utpumpet melk i munnviken med en sprøyte, for å stimulere sugingen mens det prøver å ta tak i brystet
- Nekter barnet å ta brystet uten skjold, kan det være verdt et forsøk å klippe av tuppen på skjoldet gradvis. Klipp av litt hver dag. Dette bør gå over mange dager, slik at barnet ikke merker forskjellen. Fortsett å tilby brystet uten skjold, når barnet er kommet i gang med sugingen
- Hvis barnet ikke tar brystet, må mor pumpe seg og barnet mates med kopp. Tilby brystet regelmessig, men ikke legg barnet til hvis det gjør motstand.

Så lenge en bruker brystskjoldet anbefales det på pumpe seg 1-2 ganger pr. døgn for å tømme brystene og holde produksjonen oppe.

Brystskjold kan i enkelte tilfeller være et hjelpemiddel ved såre brystknopper, men det er et tiltak som kommer sent i tiltakspakken, og det må tilpasses og vurderes av personale.

Har kvinnen med seg brystskjold for å bruke på barselavdelingen må hun få informasjon om våre anbefalinger, og hun må sikres god informasjon om bruk av brystskjold.

Rengjøring

Skylles og vaskes i flaskevasker, evt kokes i mikrobølgeovn/gryte. Legges i egen kurv, påse at de ligger fritt.

Hjemme kan de skylles og kokes i 2-3min.

5 Referanser

Interne referanser

[5.3.10.7-05](#)

[Amming med brystskjold](#)

[12.3.4.3.2-05](#)

[Hjelpebryst og fingermating.](#)

[12.3.4.3.2-07](#)

[Koppmating](#)

[12.3.4.3.11-03](#)

[Medikamenter uten ordinasjon - til voksne](#)

Eksterne referanser

Sundhetsstyrelsen , Håndbok i vellykket amming

Håggkvist Anna Pia, *Amming av barn med spesielle behov*, 1998

Pincombe J, Baghurst P, Antoniou G, Peat B, Henderson A, Reddin E.

Baby Friendly Hospital Initiative practices and breast feeding duration in a cohort of first-time mothers in Adelaide, Australia. Midwifery. 2008 Mar;24(1):55-61. Epub 2007 Jan 2.

Powers D, Tapia VB. *Women's experiences using a nipple shield.*
J Hum Lact. 2004 Aug;20(3):327-3

Clum D, Primomo J. *Use of a silicone nipple shield with premature infants*. J Hum Lact. 1996 Dec;12(4):287-90.

Wilson-Clay B. *Clinical use of silicone nipple shields*. J Hum Lact. 1996 Dec;12(4):279-85

<http://ammehjelpen.no/artikkelsok?sok=brystskjold>

[Nipple shields - La Leche League GB](#)

6 Endringer siden forrige versjon

Tatt bort linker som ikke var aktive lengre. Lagt til link til engelsk informasjon fra laleche.org.
lagt til video fra Tonje Gurrik om hvordan sette på brystskjold.
Satt inn prosedyren i ny mal.